

Sygn. akt I C 387/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Głubczycach, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Daria Dusanowska

Protokolant: sekretarz sądowy Barbara Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 roku, 09 lutego 2016 roku, 31 marca 2016 roku
w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa **Gminy G.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego Nr (...) z dnia 26 czerwca 2015 roku, wystawionego przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko Gminie G., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w O. z dnia 07 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt (...), ponad kwotę 24.970,51 zł (dwadzieścia cztery tysiące dziewięćset siedemdziesiąt złotych i 51/100),

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 253,23 zł (dwieście pięćdziesiąt trzy złote i 23/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 387/15

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym do tutejszego Sądu przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W., Gmina G. wniosła o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego dnia 26 czerwca 2015 r. i zaopatrzonego w klauzulę przez Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 07 września 2015 r. sygn. akt (...)

W uzasadnieniu wskazano, iż tytuł egzekucyjny na którym opiera się wniosek jest oczywiście bezzasadny. Gmina G. jest spadkobiercą zmarłego R. W. z dobrodziejstwem inwentarza, sporządzony spis inwentarza wykazał, iż czysta masa spadkowa nabyta przez spadkobiercę wynosi 0,00 zł, co wyklucza odpowiedzialność powoda za zobowiązania spadkodawcy.

W odpowiedzi na założony pozew /karta 30 akt/ Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazano, iż Gmina G. nabyła spadek po R. W. z dobrodziejstwem inwentarza. Wartość stanu czynnego spadku po zmarłym dłużniku na dzień sporządzenia spisu inwentarza wynosi 182.065,54 zł i kwota ta wyznacza granice odpowiedzialności spadkobiercy. Zdaniem strony pozwanej żądanie Gminy G. wynikające z ograniczenia odpowiedzialności wynikającej z określonego stanu czynnego spadku winno zostać zrealizowane przez zgłoszenie zastrzeżenia bezpośrednio organowi egzekucyjnemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne, nie zaś w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego. Nadto zarzucono, iż wartość czynna spadku nie wskazuje, iż odpowiedzialność Gminy zostaje w pełni wyłączona, gdyż wynosi ona 182.065,54 zł i owa wartość stanowi granicę odpowiedzialności powódki w toku postępowanie egzekucyjnego, nie zaś czysta masa spadkowa.

Pismem procesowym z dnia 14 grudnia 2015 r. /karta 54 akt/ powód podtrzymał stanowisko wyrażone w pozwie. Wskazano, iż brak zastrzeżenia dłużnikowi prawa powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności nie pozbawia dłużnika prawa do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego w trybie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Ponadto powód podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

W odpowiedzi na powyższe pismo /karta 64 akt/ pozwany uznał powództwo w kwocie przewyższającej 24.970,51 zł oraz wniósł o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania na mocy art. 102 k.p.c. w zakresie uznania powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazano między innymi, iż zobowiązanie kredytowe z umowy z dnia 18 lutego 2009 r. o numerze (...) - (...) nie zostało wypowiedziane przez kredytodawcę, zobowiązanie nie zostało zaspokojone z przedmiotu zabezpieczenia. W ocenie pozwanego każda z rat spornego zobowiązania ulega przedawnieniu z osobna i pozwany uznaje, iż suma zadłużenia wynikająca z rat zobowiązania kredytowego w wysokości 24.970,51 zł nie jest przedawniona i winna być objęta treścią tytułu wykonawczego, natomiast ponad tą kwotę roszczenie uległo przedawnieniu. Wyjaśniono przy tym, iż pozwany nie dokonał uznania roszczenia na wcześniejszym etapie wobec braku podniesienia zarzutu przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2013 r. sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w P. (...), VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w G. stwierdził, iż spadek po R. W. na podstawie ustawy dziedziczy Gmina G. w całości.

dowód: postanowienie SR w P. z dnia 20.12.2013 r. sygn. akt (...) karta 8 akt

W dniu 26 czerwca 2015 roku Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystawił bankowy tytułu egzekucyjnego Nr (...) przeciwko Gminie G., będącym spadkobiercą zmarłego dnia 29 października 2011 r. kredytobiorcy R. W., który był zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) Bank (...) S.A. według stanu na dzień 26 czerwca 2015 r. kwoty 40.795,20 zł G. z tytułu umowy nr (...) o kredyt na zakup środka transportu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej z dnia 18.02.2009 r.

Postanowieniem z dnia 07 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w O. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Nr (...) z dnia 26 czerwca 2015 roku, wystawionemu przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko Gminie G. w G. z tytułu umowy nr (...) o kredyt na zakup środka transportu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej z dnia 18.02.2009 r. udzielonego R. W. wraz z odsetkami i innymi kosztami wskazanymi i liczonymi wg dołączonego tytułu, z tym że egzekucja z tego tytułu może być prowadzona przeciwko dłużnikom do kwoty 119.326,00 zł.

W klauzuli wykonalności nie zamieszczono zastrzeżenia ograniczenia odpowiedzialności dłużnika do stanu czynnego spadku.

dowód: dokumenty znajdujące się w aktach sprawy o sygn. akt (...)

W dniu 07 września 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w G. G. S. w sprawie o sygn. akt (...) dokonał na wniosek Gminy G. spisu inwentarza po R. W. zmarłym dnia 29 października 2011 r., na podstawie tytułu

wykonawczego postanowienia Sądu Rejonowego w P. VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w G. z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt (...) W sporządzony protokole spisu inwentarza stan czynny spadku ustalono na kwotę 182.065,54 zł, stan bierny na kwotę 414,125,96 zł, zaś czystą wartość spadku na kwotę 0,00 zł.

dowód: protokół spisu inwentarza sygn. akt (...)karta 6-7 akt

W dniu 30 września 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w G.G. S. na wniosek powoda wszczął postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt (...) przeciwko Gminie G., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego (...) S.A. z dnia 26 czerwca 2015 r. sygn. akt(...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 07 września 2015 r. postanowieniem Sądu Rejonowego wO. sygn. akt (...)

dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania karta 11 akt

zawiadomienie o wszczęciu egzekucji sygn. akt (...) karta 12 akt

Umowa nr (...) o kredyt na zakup środka transportu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej z dnia 18.02.2009 r. nie została wypowiedziana, jej spłata miała następować w ratach według ustalonego harmonogramu spłaty.

dowód: harmonogram spłat karta 68-69 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Na wstępie rozważań podkreślenia wymaga, iż w niniejszej sprawie doszło do częściowego uznania powództwa. Stosownie do przepisu art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Skoro zatem strona pozwana dokonała uznania powództwa w kwocie przewyższającej 24.970,51 zł /vide: karta 64 akt/, a jednocześnie w ocenie Sądu braku było przesłanek negatywnych stypizowanych w art. 213 § 2 k.p.c., uznanie powództwa miało wiążący charakter w przedmiotowej sprawie.

Odnosząc się do oceny żądania pozwu pod kątem dopuszczalność wytoczenia powództwa w trybie art. 840 k.p.c., w ocenie Sądu w okolicznościach analizowanej sprawy możliwe było skorzystanie z powództwa w w/w trybie.

Zgodnie z art. 319 k.p.c. jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie

odpowiedzialności. Wskazany przepis ustanawia szczególną zasadę wyrokowania przewidzianą dla przypadków, w których pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych (cum viribus patrimonii) albo odpowiedzialność ograniczoną do wartości określonych przedmiotów majątkowych (pro viribus patrimonii). Odpowiedzialność do wysokości wartości określonych przedmiotów majątkowych występuje np. w przypadku odpowiedzialności spadkobiercy w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1031 § 2 k.c.). Przepis art 319 k.p.c. pozostaje w związku z art. 837 k.p.c., z którego wynika że w postępowaniu egzekucyjnym dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym. Wyjątkowo zastrzeżenie takie nie jest jednak konieczne, jeżeli świadczenie zostało zasądzone od nabywcy majątku, od zarządcy ustanowionego przez sąd, kuratora spadku lub wykonawcy testamentu z powierzonego im majątku albo od Skarbu Państwa jako spadkobiercy. Zastrzeżenie dłużnikowi w tytule wykonawczym prawa do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności oznacza, że prawo to zostało zastrzeżone właśnie już w wyroku (art. 319) albo dopiero w klauzuli wykonalności.

Po myśli art. 792 k.p.c. jeżeli następca ponosi odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości, należy w klauzuli wykonalności zastrzec mu prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, o ile prawo to nie jest zastrzeżone już w tytule egzekucyjnym.

Jak wskazuje się w literaturze, jeżeli w tytule wykonawczym nie zamieszczono zastrzeżenia, o którym mowa w art. 792 k.p.c., następca może w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego żądać stosownego ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego (zob. W. Siedlecki, w: Z. Resich, W. Siedlecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. II, s. 1126; Z. Świeboda, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, s. 79). W wyroku z dnia 08 lipca 2005 r. sygn. akt II CK 206/05 Sąd Najwyższy wskazał, iż to że stronie przysługuje zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nie wyklucza samo przez się możliwości skorzystania z powództwa przewidzianego w art. 840 k.p.c., jeżeli tylko spełnione są przesłanki do wytoczenia takiego powództwa. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 czerwca 2006 r. sygn. akt IV CSK 24/06 w który stwierdził, iż dłużnik może wnieść powództwo na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. niezależnie od tego czy skarżył postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności choćby można było w drodze zaskarżenia tego postanowienia podnieść te same zarzuty.

Natomiast zastrzeżenie pozwanemu w wyroku prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności (art. 319 k.p.c.) nie może stanowić podstawy powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dłużnik może w toku postępowania egzekucyjnego powołać się na istniejące ograniczenia prowadzące do umorzenia postępowania (art. 837 k.p.c.) - wyrok SN z 15 listopada 1996 r. (II CKN 7/96, LexPolonica nr 315275, OSNC 1997, nr 4, poz. 39).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, mając na względzie, iż na rzecz Gminy G. w treści klauzuli wykonalności nie zastrzeżono prawa do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności związane z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza, a tym samym ograniczenie odpowiedzialności do stanu czynnego spadku po R. W., biorąc pod uwagę brzmienie art. 837 k.p.c. oraz art. 804 k.p.c., zgodnie z którym organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, w ocenie Sądu w tychże okolicznościach dopuszczalne było wytoczenie powództwa w trybie art. 840 k.p.c.

Przechodząc z kolei do merytorycznej oceny zasadności zgłoszonego powództwa, Sąd za nietrafny uznał stanowisko o braku odpowiedzialności Gminy G. z uwagi na ustaloną w protokole spisu inwentarza czystą wartość spadku po zmarłym R. W., którego powód jest spadkobiercą.

Zgodnie z art. 1031 § 2 k.c. w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nieistniejące długi. Z kolei po myśli art. 1023 § 2 k.c. Skarb Państwa ani gmina nie składają oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.

W świetle powołanych przepisów nie może ulegać wątpliwości, iż odpowiedzialność Gminy jako spadkobiercy ustawowego z tytułu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza nie jest limitowana – jak twierdzi powód – czystą wartością spadku, lecz ograniczona jest do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku, która w analizowanej sprawie wynosi – zgodnie z dołączonym protokołem - 182,065,54 zł. Jednocześnie zważyć należy, iż brak jest podstaw do rozpoznawania w niniejszym postępowaniu zgłoszonych przez powoda zarzutów odnośnie sporządzonego spisu inwentarza, albowiem weryfikacja prawidłowości czynności komornika w postępowaniu egzekucyjnym następuje przede wszystkim w trybie art. 767 k.p.c. tj. skargi na czynności komornika.

Skoro odpowiedzialność powoda ogranicza się do stanu czynnego spadku, który wynosi 182,065,54 zł, zaś wartość przedmiotu sporu w rozpoznawanej sprawie określono na kwotę 40.795,20 zł, żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności ze względu na ograniczoną odpowiedzialność z tytułu dziedziczenia z dobrodziejstwem inwentarza, jako bezzasadne (odpowiedzialności Gminy z tytułu bankowego tytułu egzekucyjnego nie przewyższa stanu czynnego spadku), nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Natomiast art. 123 § 1 pkt 1 k.c. stanowi, iż bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Na częściowe uwzględnienie zasługiwał natomiast zarzut przedawnienia roszczenia, a mianowicie ponad kwotę 24.970,51 zł, który to – jak już wskazano na wstępie - uznany został przez stronę pozwaną. Jak wynika z dołączonych dokumentów oraz twierdzeń pozwanego, część rat kredytu na zakup środka transportu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej udzielonego R. W. na podstawie umowy nr (...) z dnia 18.02.2009 r., z uwagi na upływ trzyletniego terminu uległa przedawnieniu wobec czego pozwany uznał żądanie pozwu ponad kwotę 24.970,51 zł, co miało charakter wiążący dla Sądu. Natomiast odnośnie pozostałych rat, mając na względzie terminy spłat wynikające z dołączonego harmonogramu spłat, zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie, co skutkowało oddaleniem powództwa w tymże zakresie. Zresztą sam powód nie zgłaszał dalszych zastrzeżeń odnośnie stanowiska strony pozwanej w zakresie przedawnienia poszczególnych rat kredytu.

Reasumując, na podstawie całokształtu materiału dowodowego oraz stanowiska procesowego pozwanego, Sąd za zasadne uznał pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego Nr (...) z dnia 26 czerwca 2015 roku, wystawionego przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko Gminie G., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w O. z dnia 07 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt (...), jedynie ponad kwotę 24.970,51 zł, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako bezzasadne.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu uzasadnia przepis art. 100 zdanie 1 k.p.c., stosownie do którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Niniejszą sprawę strona powodowa wygrała w 38,79% (przy wartości przedmiotu sporu określonej na kwotę 40.795,20 zł powód domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego w całości, natomiast Sąd uwzględnił częściowo żądanie pozwu pozbawiając wykonalności tytułu wykonawczy ponad kwotę 24.970,51 zł), natomiast pozwany wygrał w 61,21%. W takim też stosunku zdaniem Sądu winny zostać rozdzielone koszty postępowania, na które składały się:

- po stronie powodowej: opłata sądowa w kwocie 2.040,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2400,00 zł – łącznie 4.440,00 zł

- po stronie pozwanej koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2400,00 zł.

Stosownie do powyższego powodowi w niniejszej sprawie należy się zwrot poniesionych kosztów procesu w kwocie 1.722,27 zł (38,79% z 4.440,00 zł), zaś pozwanemu należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 1.469,04 zł (61,21% z

2.400,00 zł), co po wzajemnym skompensowaniu przedmiotowych kwot daje kwotę 253,23 zł (1.722,27 zł -1.469,04 zł), którą zasądzono od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu.

Mając na względzie powołane okoliczności, na podstawie wskazanych przepisów, orzeczono jak w sentencji wyroku.